

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2016-08-18
Meddelad i Jönköping

Mål nr
2962-16

KONKURRENSVERKET	
2016-08-18	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Tunstall AB, 556135-1197
Box 9028
200 39 Malmö

Ombud: Advokaten Sven Vaxenbäck och biträdande juristen Lisa Rylander
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1811
111 87 Stockholm

MOTPART

Jönköpings kommun, Upphandlingsavdelningen
551 89 Jönköping

SAKEN

Överprövning av en upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska göras om.

BAKGRUND

Jönköpings kommun (kommunen) har inlett ett öppet upphandlingsförfarande som benämns Lås- och nyckelhantering inom hemtjänsten m.m. (refnr: 14/198). Genom tilldelningsbeslut har annan leverantör än Tunstall AB (bolaget) antagits och bolaget har ansökt om överprövning.

Förfrågningsunderlaget

Upphandlingsföremålet och formerna för anbudsgivning

Upphandlingen avser kommunens behov under avtalsperioden av utrustning och tjänst som möjliggör en effektiv hantering och administration av digitala nycklar/låsenheter för att låsa/låsa upp entrédörrar och i förekommande

Dok.Id 203313

Postadress Box 2201 550 02 Jönköping	Besöksadress Hamngatan 15	Telefon 036-15 66 00 E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se	Telefax 036-15 66 55	Expeditionstid måndag–fredag 08:00-16:00
---	-------------------------------------	---	--------------------------------	---

fall portentréer. Avsedd avtalsperiod är fem år med möjlighet till maximalt sex års förlängning. En anbudsgivare kommer att antas.

Anbudens form och innehåll

Efterfrågat system ska leda till att kommunen får ett kostnadseffektivt, enkelt, flexibelt och säkert system för ”nyckelhantering” inom berörda verksamheter, hemtjänst, hemsjukvård, larmpatruller m.fl. Kommunen bedömer att ett initialt behov uppgår till ca 2 500–3 000 enheter. Denna volym motsvarar aktuellt antal brukare med hemtjänst och/eller trygghetslarm ca 2 400 samt ett antal enheter för montering på portentréer. Kommunen bedömer att omsättningen av brukare med hemtjänst och/eller trygghetslarm i genomsnitt är 65 per månad, d.v.s. 780 per år. Detta innebär att under en treårsperiod kommer respektive låsenhet i genomsnitt att omplaceras minst en gång. Tillväxtakten, d.v.s. bruttoökning av antalet brukare med hemtjänst och/eller trygghetslarm och därmed antalet låsenheter, beräknas uppgå ca 50 enheter per år. Efterfrågad utrustning och tjänst ska kunna användas dels av kommunens egna utförare, men även de privata företag som utför hemtjänstinsatser i kommunen. Antalet kommunala utförare inom hemtjänst uppgår f.n. till ca 25 och antalet privata utförare inom hemtjänst är f.n. ca 15. Hemtjänsten inom kommunen är idag utrustad med mobiltelefoner med Android 4.3 eller högre. Köp av mobiltelefoner ingår således inte i denna upphandling.

Anbudsprövningen

Tilldelningsgrunden är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt tilldelningskriterierna Pris (70 procent), SUS (6 procent), Integration IT-system (5 procent), Applikation i mobiltelefonen (4 procent), Låsenhet på bostaddörr (4 procent), Låsenhet på entréport (4 procent), System för administration av nyckel och låsenhet (4 procent), Digital nyckel (2 procent) och Icke-funktionella krav (1 procent).

Vad gäller tilldelningskriteriet pris ska i anbuden lämnas priser exklusive mervärdesskatt enligt följande och inkludera samtliga kostnader som upphandlingen genererar. Inga övriga kostnader får tillkomma.

- A. Pris per låsenhet som monteras på brukardörr/bostadsdörr eller motsvarande, inkl. fulladdat batteri för minst ett års normaldrift samt installation av de första 200 låsenheterna.
- B. Pris per låsenhet som monteras på entréport eller motsvarande. Om batteri används ska ett fulladdat batteri för minst ett års normaldrift ingå.
- C. Pris per låsenhet som monteras på dörr till soprum, tvättstuga eller motsvarande. Om batteri används ska ett fulladdat batteri för minst ett års normaldrift ingå.
- D. Pris för programvara/licens för IT-stöd/mobiltelefonapp inkl. uppdateringar/underhåll/support under hela avtalsperioden. Om priset är beräknat på antal låsenheter ska kostnad som debiteras avse installerade låsenheter.
- E. Pris för installation av låsenhet till brukardörr/bostadsdörr.
- F. Pris för installation av låsenhet till entréport.
- G. Pris för installation av låsenhet till soprum, tvättstuga.

Kostnadsutvärderingen baseras på följande volymer:

- Antal enheter enligt punkt A = 2 500
- Antal enheter enligt punkt B = 400
- Antal enheter enligt punkt C = 200
- Antal administratörer/användare av IT-stöd för administration = 100
- Antal användare av utrustning/låsenhet = 1 000

Angivna volymer enligt ovan är uppskattade. Mängden lås kan komma att både över- och understiga angiven omfattning.

Bedömningen är uppdelad på underkriterier. Två av dessa har fasta svarsalternativ. De övriga (A–G) bedöms enligt följande. Poäng från noll till hundra åsätts enligt en linjär skala där det högsta värdet ger 100 poäng och det lägsta värdet ger 0 poäng; för t.ex. A är det högsta värdet 1 500 kr och det lägsta värdet 1 000 kr. För att illustrera detta kan t.ex. ett kriterium ”bensinförbrukning blandad körning” och en linjär skala på 0,5 –1,5 liter/per mil ställas upp. Detta innebär då att om det i ett anbud anges 1 liter/mil, så ges anbudet 50 poäng. Anges värdet 0,5 ges 100 poäng och anges 1,5 ges

0 poäng. Även värden utanför den linjära skalan poängsätts. I det nämnda exemplet innebär att en bensinförbrukning på 0,25 liter/mil ger 125 poäng medan värdet 2,0 ger -50 poäng. Detta kan innebära att även totalsumman för anbud kan understiga 0 och överstiga 100. En bedömning av beskrivet slag innebär att kriteriet tillåts förskjuta de grundläggande viktningsbegränsningarna för att ge utslag för svar utanför det förväntade intervallet.

Publicerade frågor och svar (nr 28 och 37)

3.3.3 Pris

D. Pris för programvara/licens för IT-stöd/mobiltelefonapp inkl. uppdateringar/underhåll/support under hela avtalsperioden. Om priset är beräknat på antal låsenheter ska kostnad som debiteras avse installerade låsenheter. D (Linjär skala) 50 kr–10 kr

Fråga 28

Ni skriver att priset kan vara beräknat på antal låsenheter och att det då ska vara installerade låsenheter. Vi undrar om priset då är per installerad låsenhet och månad eller om det avser installerad låsenhet och år? Vi antar att ni inte menar att priset för support, underhåll, systemlicens m.m. är ett engångspris per installerad låsenhet? Vänligen förtydliga hur priset ska anges.

Svar 28

Pris som efterfrågas kan vara som en kostnad per månad eller år och ska gälla under hela avtalsperioden. Om priset beräknas på antal låsenheter ska det avse antal installerade låsenheter, ej levererade låsenheter.

Fråga 37

Enligt kravet 3.3.3.1 ("Priser") baseras kostnadsutvärderingen på ett antal volymer (2 500 enheter för prispost A, o.s.v.). Beaktas volymerna på något sätt i utvärderingen eller tilldelas det anbud som uppnår högst totalpoäng?

Svar 37

Volymuppgifter har angivits för att anbudsgivare ska få en ungefärlig uppfattning av antalet enheter som kommunen avser att upphandla, samt underlätta för anbudsgivare att beräkna och anpassa prisuppgift/enhet för punkterna 3.3.3.1 A–G. Om anbudsgivare (i bilaga) anger ett pris per enhet som varierar beroende på antal, kommer kommunen att beräkna och utvärdera en totalkostnad för respektive produkt/tjänst utifrån angivna volymuppgifter och respektive anbudspris.

Tilldelningsbeslutet

Av tilldelningsbeslutet med tillhörande handlingar framgår bl.a. följande. Tre leverantörer har lämnat anbud, varav samtliga ansågs kvalificerade. Anbudet från IntraPhone AB (Intraphone) antogs som det kvalificerade anbud som ansågs ekonomiskt mest fördelaktigt. Bolagets anbud kom på andra plats vid anbudsvärderingen.

YRKANDEN

Bolaget yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om.

Kommunen anser att ansökan ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR**Bolaget***Inställning*

För det första överstiger avtalstiden i upphandlingen den längsta tillåtna avtalstiden för ramavtal enligt 5 kap. 3 § LOU. För det andra har kommunen

i samband med anbudsutvärderingen väsentligen ändrat den utvärderingsmodell som angivits i förfrågningsunderlaget, vilket strider mot de grundläggande principerna om likabehandling och öppenhet i 1 kap. 9 § LOU. Båda felen har medfört att bolaget lider eller kan komma att lida skada i LOU:s mening.

Utveckling

Kommunen har i förfrågningsunderlaget inte fastställt någon volym av lås- och nyckelhantering under avtalsperioden, utan endast gjort en uppskattning av sitt förväntade framtida behov. Vidare avser kommunen att under avtals-tiden löpande göra beställningar med tillämpning av avtalet. Mot bakgrund av det sagda står det klart att avtalet i upphandlingen de facto är ett ramavtal. Redan den garanterade löptiden för ramavtalet, d.v.s. med bortseende från förlängningsoptionerna, överstiger den maximalt tillåtna löptiden enligt LOU för ramavtal.

Kommunens oro för höga omställningskostnader utgör inte skäl för ett avsteg från den i LOU och EU-rätten uppställda huvudregeln om fyra års löptid för ramavtal. Att det skulle innebära vissa olägenheter och kostnader för kommunen att konkurrensutsätta kontraktet efter fyra år utgör inte ett sådant särskilt skäl som åsyftas i 5 kap. 3 § LOU eller i förarbetena. Därvid bör beaktas dels att kommunen inte nämner något om leverantörernas situation, dels att kommunen avser att köpa och äga låsen med följd att en kortare avtalstid inte per automatik innebär att kommunen behöver byta hela låssystemet efter avtalstidens slut.

I förfrågningsunderlagets föreskrifter avseende anbudsprövningens utvärderingdel är prisspannen satta efter kommunens uppfattning av rådande/förväntade styckpriser för en låsenhet/installation inom respektive produktkategori. Så t.ex. definierar kommunen för tjänsten ”Installation av låsenhet till brukardörr/bostadsdörr” ett prisintervall på 1 000–100 kr, där ett

offererat pris på 1 000 kr betingar 0 poäng och ett pris på 100 kr betingar 100 poäng. I och med utformningen av poängskalorna i utvärderingsmodellen framstår det som naturligt för varje potentiell anbudsgivare att utvärderingen enligt de återgivna skalorna ska ske baserat på offererade styckpriser för respektive produkt-/tjänstekategori. Kommunen har dock – efter att anbudet gavs in – ändrat utvärderingsmodellen och istället poängsatt offererade priser genom att först multiplicera de offererade styckpriserna i varje anbud med det antal produkter som kommunen, vid en grov uppskattning, tror sig behöva köpa in under de första fem åren av ramavtalet. Av kommunens resultatrapport framgår att kommunen tilldelat anbudet följande poäng avseende ”Installation av låsenhet till brukardörr/bostadsdörr”:

Intraphone:	-13 111,11 poäng
Phoniro Systems AB:	-8 777,78 poäng
Bolaget:	-6 555,56 poäng

Detta trots att volymuppgifterna, i enlighet med svar 37 (se ovan, förvaltningsrättens anm.), endast lämnats som information om vilka volymer som anbudsgivare kan förvänta sig under avtalstiden. Det har inte av förfrågningsunderlaget gått att utläsa att utvärderingen skulle komma att ske på det sätt kommunen utfört den på. Kommunen har således ändrat utvärderingsmodellen efter det att anbudet gavs in.

Ändringen av utvärderingsmodellen har medfört att offererade priser fått en helt annan vikt i anbudsutvärderingen än vad kommunen hade kommunicerat genom sitt förfrågningsunderlag. Efter ändringen har pris blivit det enda kriterium av någon betydelse i utvärderingen. Det säger sig självt att eventuella poäng som ett anbud erhåller avseende kvalitet på en skala 0–100 blir helt meningslösa om anbudet för enskilda priskriterier erhåller t.ex. - 6 555,56 poäng såsom bolagets anbud gjorde i exemplet ovan.

Grunden för att priset blivit avgörande vid anbudsutvärderingen är inte förekomsten eller avsaknaden av skillnader i anbudet avseende andra faktorer

än pris. Anledningen till att priset blivit avgörande är kommunens oförutsägbara tillämpning av utvärderingsmodellen, där prisuppgifterna i anbudet omvandlats till poäng som är helt orimliga i förhållande till den poängskala som angetts i förfrågningsunderlaget.

Kommunen

Inställning

Enligt kommunens mening är det inte fråga om något ramavtal eftersom kommunen har fastställt samtliga relevanta villkor för kontraktet. Det finns inga optionsvillkor (utöver avtalstid) och kontraktet omfattar samtliga kvantitativa, kvalitativa och ekonomiska förhållanden rörande leverantörens åtaganden. Det rör sig således om ett sedvanligt upphandlingskontrakt.

För det fall förvaltningsrätten skulle finna att det är fråga om ett ramavtal för kommunen gällande att det finns särskilda skäl att tillämpa en längre avtalstid än fyra år. Detta då en löptid på fyra år skulle leda till orimligt höga omställningskostnader om leverantörsbyte sker.

Kommunen har varken väsentligt ändrat kostnadsutvärdering eller utvärderingsmetod.

Utveckling

De verksamheter som berörs av upphandlingen är hårt belastade och det vore därför inte hållbart för verksamheten om personalen skulle behöva hantera skilda system för att ladda ner digitala nycklar. Detta innebär i sin tur att hela systemet med största sannolikhet måste bytas efter fyra år om en ny leverantör vinner nästa upphandling. Det kan även konstateras att upphandlingen omfattar installation av digitala lås som ska installeras i ca 3 000 dörrar / portar på ett omfattande antal fysiska platser i kommunen, varav cirka 2 500 lås ska installeras på bostaddörrar av kommunens tekni-

ker; något som måste göras på nytt vid leverantörsbyte. Sammantaget innebär detta att en löptid på fyra år kommer att leda till orimligt höga omställningskostnader för kommunen om leverantörsbyte sker.

Av förfrågningsunderlaget framgår förfarandet för kostnadsutvärderingen, samt vilka volymer denna baserats på (3.3.3.1). Bolaget har, trots förfrågningsunderlagets tydlighet, även bortsett från det förtydligande som gjorts i publicerade frågor och svar (nr 28) avseende kostnadsutvärderingen. Vidare har kommunen inte ändrat tilldelningsgrund från det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet till lägsta pris. Det är dock riktigt att priset blivit avgörande då utvärdering av användbarhet, referensuppdrag, samt bör-krav inte visat särskilt stora skillnader mellan anbudsgivarna. Med anledning av detta har priset kommit att bli en avgörande faktor.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 2 kap. 15 § LOU avses med ramavtal ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

Enligt 5 kap. 3 § LOU får ett ramavtal löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl.

I 16 kap. 4 § LOU anges följande. Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

Av 16 kap. 6 § LOU följer att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt förarbetena till 5 kap. 3 § LOU (prop. 2006/07:128 s. 334) är det svårt att ge något exempel när bestämmelsen kan tillämpas. Det kan enligt regeringens mening vara fråga om ett avgränsat projekt som beräknas pågå något längre tid än fyra år och som inte har någon naturlig fortsättning när projektet avslutas. Det kan även vara situationer där föremålet för upphandlingen är av sådant slag att det medför stora investeringar för leverantören som ska betala sig under avtalstiden. Det ligger i sakens natur att det är den upphandlande myndigheten som har bevisbördan för att det finns tillräckliga skäl för att tillämpa bestämmelsen och att dessa skäl ska vara hänförliga föremålet för upphandlingen.

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2013 ref. 5 uttalat bl.a. följande. Av 16 kap. LOU framgår att domstolsprocessen i ett upphandlingsmål inleds genom en ansökan och att processen avser en överprövning av den upphandling som klandras i ansökningen. Överprövningen tar inte sikte på upphandlingens materiella resultat utan endast på om myndigheten förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU. Vid bifall ska domstolen besluta antingen att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan den har

rättats. Domstolen är inte beroende av yrkande från parterna när den ska avgöra vilken av dessa åtgärder som den ska besluta om (RÅ 2005 ref. 47) och den som fått bifall till sin ansökan har inte rätt att föra talan mot domstolens val av åtgärd (HFD 2012 ref. 2).

Av EU-domstolens praxis (jfr domstolens dom i målet C-532/06, Lianakis, och där gjorda hänvisningar) framgår bl.a. följande. Anbud ska prövas enligt föreskrivna tilldelningskriterier efter att den upphandlande myndigheten kontrollerat lämpligheten hos de leverantörer som inte ska uteslutas. Det är teoretiskt sett inte uteslutet att kontrollen av anbudsgivarnas lämplighet och tilldelningen av kontraktet kan äga rum samtidigt. Det är dock fråga om två skilda moment som omfattas av olika bestämmelser. Den upphandlande myndigheten ska nämligen vid kontrollen av anbudsgivarnas lämplighet utgå från kriterierna avseende leverantörers ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet (kallade "kriterier för kvalitativt urval"). Tilldelningen av kontraktet däremot genomförs mot bakgrund av kriterierna lägsta pris eller det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Förvaltningsrättens bedömning

Inledningsvis konstateras att det i mål om ingripande enligt LOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Avtalets karaktär och löptid

Eftersom parternas prestationer inte är fullständigt bestämda redan genom avtalet, utan förutsätter avrop för att kunna slutligt bestämmas, är det inte fråga om ett ordinärt upphandlingskontrakt utan ett ramavtal för senare till-

delning av kontrakt. Reglerna om avtalstidens längd i 5 kap. 3 § LOU är därför tillämpliga på det avtal upphandlingen gäller.

Vid bedömningen av avtalstidens längd är det den totala möjliga avtalstiden som ska bedömas (Kammarrätten i Göteborgs dom den 11 februari 2015 i mål nr 4656-14).

Den totala möjliga avtalstiden som ska bedömas i förevarande mål är elva år. Kommunen har som särskilt skäl för en avtalstid som är längre än fyra år i huvudsak åberopat att en avtalstid på fyra år kommer att leda till orimligt höga omställningskostnader för kommunen om leverantörsbyte sker.

Det uppskattade värdet för upphandlingen är fyra milj. kr. Således kan det inte anses vara fråga om produkter och/eller tjänster som är ovanligt dyrbara. Såvitt framkommit är det inte heller fråga om produkter som är ovanligt komplicerade eller som tar lång tid att producera. Mot bakgrund härav finner förvaltningsrätten att kommunen inte förmått göra sannolikt att det föreligger särskilda skäl att tillämpa en längre avtalstid än fyra år. Vad kommunen har anfört om omställningskostnader m.m. medför ingen annan bedömning. Detta medför att bolaget lider skada genom att inte ha möjlighet att konkurrera om kontrakt under den tid som överstiger fyra år.

Kommunen har brutit mot LOU genom att tillämpa en längre avtalstid för ramavtal än fyra år utan att särskilda fel föreligger. Felet är hänförligt till upphandlingens konkurrensuppsökande fas. Rättelse är därför inte en tillräckligt ingripande åtgärd. Det finns därför skäl att besluta att upphandlingen ska göras om.

Tilldelningskriteriet pris

Mot bakgrund av bedömningen närmast ovan saknas anledning att pröva bolagets invändningar i denna del.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1 D LOU)

Kjell Hammarborg

Rådmannen Kjell Hammarborg har avgjort målet. Föredragande juristen Ulf Nordberg har varit föredragande.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.